

Biotheek Netknipsels #162 – 22 juni 2006

De vakantie is weer in aantocht. Het nieuws wordt weer zeldzamer. Toch was er een interessante discussie gaande in de media. Van pesticiden moet je helemaal niet wakker liggen, leert de krant ons. Maar mest in de biologische tuinbouw, met al die ziekteverwekkers erin, ho maar, dat is pas gevaarlijk. Gelukkig lopen hier intern voldoende mensen rond met gezond verstand om de resultaten van recent onderzoek correct te analyseren en te verwoorden. Je leest het in de Netknipsels.

Hartelijke groet,

Petra Tas
Projectcoördinator de Biotheek

In dit nummer:

NATIONAAL

Belg produceert plantenextracten voor Yves Rocher

Lezersbrief De Standaard: biologische sla

Studenten lusten bio

Groen! wil gevaar pesticidenresidu's niet relativeren

Uw bioagenda deze maand

INTERNATIONAAL

Europa - IFOAM EU group calls for changes to organic amendment

NL - Vergelijkend onderzoek over voedselveiligheid

NL - 80.000 bezoekers op de Open Dagen van Biologica: een recordaantal!

NL - Consument heeft blind vertrouwen in gezondheidsclaims

NL - Biologische boer wil rechterlijke uitspraak over verplicht oormerken

NI - Biologische Santana appels vanaf september/oktober weer te koop in natuurvoedingswinkels

NL - Duurzame beloning voor soortenrijke biologische bedrijven

NL - Dierenbescherming steunt biologisch

NL - Biologische zuivel goed voor boerenwaluw

F - uitbreiding biologische landbouw

D - Aldi start met eigen bio label

D - Vivaness: independent exhibition at same time as Biofach 2007

Zwitserland - Bio-Suisse ziet af van gebruik van hybride granen

DK - Tekort aan biologisch geproduceerd vlees in Denemarken

SWEDEN - 20 % organic farming within nine years

Tsjechië - A growth in the Czech Republic organic food market

Japan - Biofach Japan: nearly all display space booked

China - Distinct growth of organic in China

HAWAI - Organic farmers discover GM papayas

de Biotheek

Netknipsels #162

NATIONAAL

Belg produceert plantenextracten voor Yves Rocher

In het zuidoostelijke Franse departement Drôme leidt de Belg **Wim Tanghe** een bedrijf dat gespecialiseerd is in de productie van biologische planten- en kruidenextracten. Fytosan profiteerde de voorbije jaren van de sterke groei in de markt van de voedingssupplementen. In de nabije toekomst komt de groei volgens Tanghe vooral van de verwachte 'boom' in de biocosmetica.

Tanghe had een marketingjob in het Franse Aix-en-Provence, toen zijn schoonbroer, Peter Vercaemst, hem in 1994 informeerde over een 'interessante opportuniteit'. Vercaemst was en is de directeur van Biover, een bedrijf dat voedingssupplementen en natuurlijke verzorgingsproducten op de markt brengt. Biover werd in 1985 opgericht door zijn vader, Marc Vercaemst, en werd drie jaar geleden verkocht aan Omega Pharma.

Vercaemst wist dat Fytosan, een van de gronstoffenleveranciers van Biover, te koop stond. Fytosan produceerde kruidenextracten en etherische oliën. "Het bleek een gezond bedrijf, actief in een groeiende markt. In twee weken tijd was de deal rond", vertelt Wim Tanghe. Op het moment van de overname haalde Fytosan 20 procent van zijn inkomsten uit een reeks afgewerkte producten zoals kruideninfusies, cosmetica en bloemenremedies. In 1999 werden die eindproducten in het aparte bedrijf La Drôme Provençale ondergebracht.

Intussen kon Fytosan zich volledig toeleggen op de productie van extracten van planten en kruiden afkomstig van de biologische landbouw. "We zitten daarvoor in de ideale regio", zegt Tanghe. "Dit departement telt het grootste aantal biologische boeren van Frankrijk. En hier is geen zware industrie, wat een voorwaarde is om het biolabel te krijgen".

Bij de overname realiseerde Fytosan een omzet van 446.000 euro met vijf mensen. Tegen eind dit jaar zullen Fytosan en La Drôme Provençale samen goed zijn voor 5,8 miljoen euro. Volgens Tanghe is de groei te danken aan de aanwezige expertise inzake cosmetica en voedingssupplementen. Bovendien wordt het kanaal van de natuurvoedingswinkels optimaal benut. "En we hebben als klein bedrijf de durf gehad te investeren in een geavanceerd kwaliteitssysteem. Het belangrijke contract dat we onlangs afsloten met cosmeticagigant Yves Rocher bewijst dat die strategie de juiste was", klinkt het.

Bron: De Tijd, geknipt uit www.vilt.be, 21/06/2006

Lezersbrief De Standaard: biologische sla

In zijn artikel 'Betere controles en minder gevaarlijke producten' in De Standaard van 15 juni concludeert journalist Dominique Minten dat we ons over pesticiden niet al te veel zorgen hoeven te maken. BioForum maakt zich als koepel van de biosector daar wel zorgen over. Het is niet omdat er stappen in de goede richting worden gezet dat het probleem is opgelost. De impact van bestrijdingsmiddelen laat zich vooral op langere termijn voelen. Bovendien houdt de huidige wetgeving geen rekening met de grotere gevoeligheid en kwetsbaarheid van ongeborenen, jonge kinderen en ouderen. De Vlaamse Gezondheidsraad dringt aan op een strenger beleid qua voedseladditieven en bestrijdingsmiddelen en spreekt zich expliciet uit voor de uitbouw van biologische landbouw. Biolandbouw toont immers alle dagen aan dat een kwalitatief hoogwaardig eindproduct kan afgeleverd worden zonder gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Gevaarlijke biosla?

Ik wil hier vooral ingaan op de paragraaf in het artikel waar de journalist verwijst naar het risico van ziekteverwekkende bacteriën op sla. We citeren: "Uit onderzoek van de universiteit van Wageningen blijkt dat de gevaarlijke E.Coli-bacterie zich in voedsel kan mengen. De besmetting gebeurt via rundermest... Vooral bioboeren(!) gebruiken die mest op hun velden."

Dit is een onterechte aantijging en volledig uit zijn context gerukt. We verwijzen hiervoor naar onderzoeker Eelco Franz van de leerstoelgroep 'Biologische bedrijfssystemen' van dezelfde Universiteit van Wageningen. Franz heeft experimenteel onderzoek uitgevoerd naar de risico's voor de voedselveiligheid van het gebruik van dierlijke mest in de teelt van sla. Op 1 juni 2006 geeft hij in een artikel de resultaten weer van een vierjarig onderzoek dat in 2003 werd opgestart. Wat blijkt?

De betrokken E. coli-variant blijkt meer dan tachtig dagen te kunnen overleven in mest. Hij overleeft het langst in mest afkomstig van de gangbare veehouderij waarbij de koeien op een maïsdiët staan. In mest van koeien op een biologisch, vezelrijk dieet van ingekuuld gras, is de overleving aanzienlijk korter. Ook de overleving in de grond blijkt afhankelijk van het bedrijf- en bodemtype. In kleigrond met gangbare teelt overleven de gevaarlijke bacteriën het langst (zestig dagen). In zandgronden van biologische boeren verdwijnen ze vijf keer zo snel. Twee keer winst voor de bioboer dus!

Compostering

Om het risico op besmetting te verkleinen zou je mest kunnen composteren luidt één van de conclusies van onderzoeker Franz. Ook zou er tussen het moment van mestproductie en oogst van de groenten minstens een periode van vier maanden moeten zitten om het risico op besmetting tot het absolute minimum te beperken.

Navraag bij biogroentetelers leert ons dat dierlijke mest zelden of nooit in rechtstreekse vorm gebruikt wordt. De boeren zijn zich immers van het mogelijke risico voor de volksgezondheid terdege bewust. Ruwe mest ondergaat daarom één of andere vorm van behandeling. Het meest gebruikt is compostering. Een goede compostering gebeurt bij hoge temperaturen en brengt voldoende zuurstof in de compost zodat alleen de goede micro-organismen de kans krijgen om hun werk te doen en de ziekteverwekkende bacteriën gedood worden. Een andere toepassing is koemest verwerken tot korrels die ziektekiemvrij zijn gemaakt.

Rondvraag

De journalist verwijst in het artikel naar een verdere rondvraag o.a. bij het FAVV, de FOD, volksgezondheid, de universiteit Gent en Boerenbond. We hadden het op prijs gesteld ook in de rondvraag te zijn opgenomen. Dit had ons de gelegenheid gegeven om als directe betrokkenen te vermijden dat de bioboer onterecht in een slecht daglicht wordt gesteld.

Leen Laenens, coördinator wetgeving, BioForum Vlaanderen vzw

bron: Biotheek, 21/06/2006

Deze brief is een reactie op onderstaande paragraaf uit een artikel van De Standaard van 15/06/2006.

Waarom het gebruik van pesticiden niet alarmerend is

BETERE CONTROLES EN MINDER GEVAARLIJKE PRODUCTEN

Het bericht klonk lichtjes verontrustend: het Federaal Voedselagentschap stelde vorig jaar een forse stijging vast van het aantal vervuilde groente- en fruitstalen. Vorig jaar liet het agentschap 488 stukken fruit en 834 groentestalen controleren op restanten van bestrijdingsmiddelen. In 7,3 procent van de gevallen werd de Maximale Residu Limiet (MRL) overschreden, terwijl dat in 2004 slechts 4,1 procent was. De meest vervuilde groenten zijn bladgroenten en verse kruiden, bij het fruit komen de meeste restanten van bestrijdingsmiddelen voor op bosvruchten.

Het enige positieve dat te melden viel, was dat inlandse gewassen er beter aan toe zijn dan de groenten en het fruit die we importeren. Bovendien zouden de overschrijdingen van die limiet niet meteen een risico voor de volksgezondheid inhouden.

(...)

Conclusie: over pesticiden hoeven we ons niet al te veel zorgen te maken. Maar er is altijd wel iets anders om ongerust over te zijn. Het weekblad De Huisarts meldde gisteren dat, sla wassen niet altijd helpt om ziekteverwekkende bacteriën te verwijderen". Uit onderzoek van de universiteit van Wageningen blijkt dat de gevaarlijke E.Coli-bacterie (11 doden en 8.000 zieken in Japan) zich in het voedsel kan mengen. De besmetting gebeurt via rundermest waarin de microbe kan overleven. Vooral bioboeren (!) gebruikt die mest op hun velden. Als de ziekteverwekkers op of in de groenten komen (sla neemt de bacterie op), kunnen consumenten besmet raken.

Studenten lusten bio

Tijdens de Bioweek kwamen zeshonderd Gentse studenten uit hun kot om in de tuin van de Sint-Pietersabdij samen biologisch te ontbijten. Koffie, broodjes, fruit, speculaas, yoghurt en ander lekkers stonden op het menu.

Op die manier werden de studenten vlak voor de examens nog eens lekker verwend en maakten ze kennis met gezonde, biologische ontbijtproducten.

Wie tijdens 'de blok' gezond eet, stimuleert lichaam en geest. Een gezond ontbijt is een belangrijke start van de dag. Eet licht en niet te overdadig. Een volle maag vraagt veel energie, terwijl het nu net je hersenen zijn die energie nodig hebben. Energie haal je uit verse groenten, fruit, noten en rozijnen. Vis en rood vlees bevorderen de concentratie, terwijl volkoren pasta bijdraagt aan je uithoudingsvermogen. Een goede nachtrust is belangrijk, maar mocht je toch 's nachts studeren, vergeet dan niet je energie met een gezonde snack op peil te houden.

Kortom eet minder, maar beter: biologische voeding levert je een extra portie goede vetzuren, vitamines en mineralen en zorgt voor een 'boost' die lichaam en geest op volle toeren laat draaien.

Carla Rosseels, de Biotheek

Bron: biotheek.be, 20/06/2006

Groen! wil gevaar pesticidenresidu's niet relativeren

In De Standaard zijn de opiniemakers nog niet uitgepraat over de MRL-overschrijdingen bij groenten en fruit. "Meer dan zeven procent stalen boven de norm, dat is toch niet niks. Het gaat wel degelijk om resten van gif in ons eten", stelt Groen!-parlementslid Rudi Daems. Pesticiden zijn de strengst gereguleerde chemische producten in Europa, reageert de federatie Phytofar in een persbericht.

Volgens Daems worden in ons land meer bestrijdingsmiddelen gebruikt dan elders in Europa. We verbruiken 33 procent van de totale hoeveelheid herbiciden die Duitsland nodig heeft en liefst 71 procent van de totale hoeveelheid Duitse insecticiden. Dat er meer pesticide in exotisch fruit voorkomt, geeft aan dat de invoercontroles niet sluitend zijn. En dat pesticide ook buiten de landbouw veel gebruikt wordt, maakt het probleem net erger, aldus het Vlaams parlementslid.

Daems blijft herhalen dat het pesticidereductieprogramma van de ministers Demotte en Tobback een lege doos is. "Het biedt alleen intenties en men slaagt er niet in efficiënt samen te werken met de gewesten. Bovendien zijn de reductiedoelstellingen weinig ambitieus in vergelijking met de Scandinavische landen of Nederland, waar men overigens al jaren ook in de praktijk minder gif

gebruikt. We moeten gewoon minder spuiten", luidt de eindconclusie.

Volgens Phytofar worden bij de vaststelling van elke MRL ruime veiligheidsgrenzen gehanteerd, die vaak veel lager zijn dan de zogeheten Dagelijks Aanvaardbare Dosis. Een andere belangrijke oorzaak van MRL-overschrijdingen is het terugvinden van residu's op ingevoerde groenten en fruit die in het land van productie wel beneden de MRL vallen, maar die in België door de afwezigheid van een specifieke MRL als een overschrijding beschouwd worden.

Daarom wijst Phytofar op het belang van een verdere harmonisering van de residuwetgeving op Europees niveau. "Er wordt volop aan gewerkt en we dringen er op aan dat de afgesproken deadlines worden gerespecteerd", zegt woordvoester Ann Duponcheel. Ze benadrukt ook dat er geen MRL-overschrijdingen kunnen vastgesteld worden indien bestrijdingsmiddelen volgens de Code van de Goede Landbouwpraktijken worden toegepast. "Daarom zetten we onze informatiecampagnes in verband met het correct gebruik van onze producten verder".

bron: vilt.be, 16/06/2006

Uw bioagenda deze maand

WEKELIJKSE BIOMARKTEN

Doorlopend

- zondag, 8.30-12u: **Heist-op-den-Berg**, parking van de Krinkel, Noordstraat 25. Vanaf februari is er terug een ruim aanbod van bio-plantgoed en plantaardappelen.
- woensdag, 9-14u: **Brussel**, het Muntplein.
- vrijdag, 8-13u: **Gent**, Groentenmarkt.
- 1e zondag van de maand, 10-16u: **Antwerpen**, Veemarkt.
- 1e vrijdag van de maand, 15-19u: **Antwerpen**, Dageraadplaats.
- 2e vrijdag van de maand, 15-19u: **Mortsel**, bij het stadhuis.
- 3e vrijdag van de maand, 15-19u: **Zwijndrecht**, sportcomplex Fortbaan.

OPEN FLESSENDAG

dinsdag 27 juni 2006

- Wat: op de proeftafel deze keer uw eigen keuze! Het thema is wijnen onder de 10 euro, ideaal voor op een zomers terras
- Waar: Hans Dusselier, Stratem 7, Aalter
- Tijd: van 17u tot 22u
- Meer info: www.wijnfolie.be

HAPJE TAPJE

zondag 6 augustus 2006

- Wat: 17de aflevering van dit culinaire evenement. De naam zegt het al – lekkere hapjes, drankjes, een gezellige sfeer en natuurlijk volop ambiance in de Leuvense binnenstad. Bovendien wordt het geheel opgeluisterd met allerlei animatie, zoals de fameuze barmannenrace, rondtrekkende muzikanten, enzovoort.
- Tijd: 12-24u
- Plaatst: Leuven: Grote Markt, de Naamsestraat, de Oude Markt, het Hogeschoolplein, de Muntstraat en omgeving
- Meer info: www.hapje-tapje.be

JAARMARKT DUISBURG

zaterdag 12 augustus 2006

- Wat: drukbezochte jaarmarkt 'Duisburg Feest'. Dit jaar wordt er op deze markt een biodorp

georganiseerd.

- Tijd: vanaf 15u

INTERNATIONAAL

Europa - IFOAM EU group calls for changes to organic amendment

At the end of May, the IFOAM EU Group sent the Austrian council presidency an extensive list of requirements concerning the revision of the EU Organic Regulation. The list contained a variety of questions about the use of the EU organic label and the caption "EU organic", the execution of organic inspections and the proceedings to be taken against contraventions of the Organic Regulation. The IFOAM Group also opposes the planned abolishment of the possibility of offering suitably labelled processed food with 70-95 % organic ingredients on the market.

www.organic-market.info

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

NL - Vergelijkend onderzoek over voedselveiligheid

Uit een recent verschenen rapport van het RIKILT - Instituut voor Voedselveiligheid blijkt dat biologische producten

niet meer gevaarlijke bacteriën of gifstoffen bevatten dan gangbaar geproduceerde producten. Het rapport ontkracht daarmee de bezwaren die - veelal uit de gangbare hoek - worden aangedragen betreffende de voedselveiligheid van biologisch geproduceerde producten.

Er zijn géén noemenswaardige verschillen aangetroffen tussen gangbaar en biologisch betreffende: 1) mycotoxinen (schimmeligifstoffen) op tarwe; 2) gehaltes aan zware metalen en arseen in tarwe, sla, peen, aardappel, varkensvlees en eieren; 3) salmonella en E. coli bacteriën op sla; en 4) salmonella, E. coli en campylobacter bacteriën bij varkens, melkvee en pluimvee. Het onderzoek toont verder aan dat het aantal antibiotica resistente bacteriën bij de biologische veehouderij duidelijk lager ligt dan bij de gangbare veehouderij. Dit is van belang omdat bacteriële resistentie tegen antibiotica een groeiend probleem vormt binnen de veehouderij en de samenleving in het algemeen. Het rapport "Contaminanten en micro-organismen in biologische producten, vergelijking met gangbare producten." is te verkrijgen via de site van het RIKILT: www.rikilt.wur.nl/nl/publicaties/rapporten/

bron: Biofood online, 19/06/2006

NL - 80.000 bezoekers op de Open Dagen van Biologica: een recordaantal!

De jaarlijkse Open Dagen bij de biologische boer en tuinder hebben dit jaar een recordaantal van ruim 80.000 bezoekers getrokken. Biologica, de landelijke organisator van de Open Dagen, zegt dat het grote aantal bezoekers te danken is aan de vele activiteiten die de boeren en tuinders aanboden op hun erf, en de groeiende belangstelling van consumenten voor biologische en gezonde voeding. Het mooie weer zal ook zeker invloed gehad hebben op de goede opkomst.

Zowel de bezoekers als de boeren en tuinders hebben de Open Dagen heel positief ervaren. De bezoekers waardeerden de Open Dagen met een 8. Biologische akkerbouwer Hans Roozendaal uit Strijen meldt dat hij een 'superdag' heeft gehad. Roozendaal: 'Het was berengezellig en eigenlijk alleen maar positieve reacties gehad op zowel het teeltbedrijf, de boerenmarkt als de webwinkel. Vooral de rondleiding met de huifkar en paarden was een succesnummer, evenals het geiten aaien en het verhaal van de imker.'

In 2005 werd het evenement door 75.000 mensen bezocht.

Meer informatie: www.biologica.nl

bron: biologica, 18/06/2006

NL - Consument heeft blind vertrouwen in gezondheidsclaims

Consumenten varen blindelings op de gezondheidsclaims die er op de verpakkingen van producten vermeld staan. Ze gaan ervan uit dat wat op de verpakking staat, klopt. Etiketten worden verder niet of nauwelijks gelezen. Een wetenschappelijke onderbouwing is voor hen ook niet nodig, ze gaan af op hun gevoel. Dat blijkt uit een kwalitatief marktonderzoek van reclamebureau Euro RSCG en onderzoeksbureau Mare.

Consumenten zijn uiterst bevattelijk voor gezondheidsclaims; als uit twee identieke producten gekozen moet worden, waarbij er een gezondheidsclaim op de verpakking heeft, wordt dat artikel zonder omhaal verkozen. De consument gaat er klakkeloos van uit dat de fabrikant de claim goed onderzocht heeft.

De onderzoekers menen dan ook dat de overheid de goedgelovige consumenten beter moet beschermen worden tegen de claims van de fabrikanten. Logo's van fabrikanten kunnen de onafhankelijkheid niet garanderen, aldus de onderzoekers.

Bron: DistriFood, geknipt uit Biofood online, 19/06/2006

NL -Biologische boer wil rechterlijke uitspraak over verplicht oormerken

De biologische veehouder Tom de Groot uit het Friese Grou wil een uitspraak van de rechter omdat hij omdat hij op principiële gronden weigert zijn schapen te voorzien van de verplichte gele oormerken. De Groot heeft van de Algemene Inspectie Dienst (AID) een proces-verbaal gekregen, maar wil de een eventuele boete niet betalen. Dat betekent dat zijn zaak voor de rechter zal komen.

De koeien van de boer dragen ook geen oormerken. Hij behoort tot een groep van 30 boeren in Nederland van wie wordt gedoogd dat hun runderen geen flappen dragen. Dat had de groep al afgedwongen voor de Europese Unie de oormerken verplicht stelde. Voor zijn schapen heeft De Groot ook een vrijstelling aangevraagd, maar dat gebeurde pas nadat de EU de oormerken verplicht had gesteld, stelt het ministerie van Landbouw. Daardoor komt hij niet meer in aanmerking voor een gedoogstatus.

De Groot stelt dat zijn dieren hinder ondervinden van de oormerken. Het ministerie werkt inmiddels aan een nieuwe registratiesysteem met kleinere flappen en een chip in de maag van het schaap als registratie. Het doel is om het nieuwe systeem in 2008 in de gehele EU in te voeren.

Bron: Telegraaf, geknipt uit agriholland.nl, 22/06/2006

NL - Biologische Santana appels vanaf september/oktober weer te koop in natuurvoedingswinkels

De Santana appel heeft vandaag het nieuws gehaald. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een appelallergie niet allergisch reageren op Santana appels. Het appelras is speciaal ontwikkeld voor de biologische landbouw, omdat het ras goed bestand is tegen appelziektes zoals schurft. Helaas moeten appelliefhebbers met een appelallergie nog even wachten voordat ze hun tanden in de frisse appel kunnen zetten. Vanaf september/oktober ligt de verse oogst pas weer in de natuurvoedingswinkels.

Onderzoek heeft uitgewezen, dat mensen allergisch kunnen zijn voor een bepaald eiwit in de appel. Ze krijgen last van jeuk, tintelingen en zwellingen aan lippen, tong en keel bij het eten van een appel. Patiënten met een appelallergie hebben volgens Wageningse onderzoekers ook last van hooikoorts in het voorjaar door rondzwevend berkenstuifmeel. Andere fruitsoorten kunnen eveneens klachten veroorzaken.

De Santana-appel is oorspronkelijk gekweekt voor de biologische tuinbouw. De soort is populair bij de biologische teler, omdat hij goed bestand is tegen appelziektes als schurft en boomkanker. Maar bij consumptie bleek dat driekwart van de allergiepatiënten het fruit ook goed kon verdragen.

De Santana lijkt op de bekende Elstar. De appel is geelgroen met een donkerrode blos. Het is een stevige, sappige vrucht met een frisse smaak. Tot nu toe wordt de Santana alleen in Nederland op bescheiden schaal geteeld.

Op dit moment liggen er geen Santana appels in de natuurvoedingswinkels, omdat de oogst van 2005 al op is. Vanaf september/oktober komen ze vers van de boom weer binnen! Tip: appelliefhebbers met een appelallergie kunnen hun eigen Santana appelboom adopteren. Kijk op www.adoptereenappelboom.nl.

bron: Bio-update, 22/06/2006

NL - Duurzame beloning voor soortenrijke biologische bedrijven

Planten en dieren, groot en klein voelen zich over het algemeen beter thuis op biologische bedrijven dan op gangbare bedrijven, al gaat dat niet op voor elk bedrijf. Een literatuurstudie laat zien welke soorten op welke bedrijven profiteren. Vervolgonderzoek moet laten zien hoe deze biodiversiteit te garanderen is in de biologische landbouw.

Biodiversiteit is meer dan een grote variatie in planten en dieren. Het is essentieel voor het voortbestaan van de mens. Wat we eten is direct of indirect afkomstig van planten die via de fotosynthese suikers maken van water en koolzuurgas uit de lucht. Daarnaast gebruiken we plantaardig materiaal voor bijv. vezels, brandstof en geneesmiddelen. En er zijn nog meer zaken waarvoor biodiversiteit onontbeerlijk is: ze heeft een regulerende invloed op het klimaat, op het circuleren van nutriënten, bepaalt de natuurlijke reiniging van water, is verantwoordelijk voor de productie van zuurstof, voor de vorming van bodems en voor nog veel meer processen.

Ook in de landbouw zelf is biodiversiteit nuttig. Aangenomen wordt dat een grote variatie aan planten en dieren ziekten en plagen helpt onderdrukken.

Op veel biologische bedrijven komen relatief veel verschillende soorten bacteriën en schimmels, planten, ongewervelde dieren als loopspinnen en kevers en vogels voor. Maar dit geldt niet voor elk biologisch bedrijf en het is bovendien niet exclusief voor biologisch. Ook extensieve gangbare bedrijven kennen vaak een hoge biodiversiteit.

De vraag is of het mogelijk is biologisch en biodiversiteit zodanig te koppelen dat elk biologisch bedrijf een minimum aan natuur op zijn bedrijf heeft en daarmee bijdraagt aan de versterking van de biodiversiteit. Dat zou goed zijn voor het imago. Dan is het ook mogelijk te pleiten voor een standaard vergoeding van biologische bedrijven voor de productie van natuur. Nieuw onderzoek van Alterra in opdracht van Bioconnect, moet laten zien hoe zo'n minumpakket aan natuur en dus biodiversiteit eruit kan zien, hoe vergoedingen geregeld kunnen worden en of er draagvlak is bij biologische boeren om hier aan te werken. Bij dit onderzoek fungeert de vakgroep Biologische landbouw van LTO/Biologica als trekker.

Literatuurstudie Alterra

De veranderingen in de landbouwmethoden gedurende de laatste vijftig jaar zijn de belangrijkste oorzaak van de achteruitgang van de biodiversiteit. Zo staan meer dan vijftig Nederlandse akkeronkruiden - die vroeger algemeen waren - nu op de nationale Rode Lijst. Ook graslanden zijn sterk verarmd. Daarnaast is het landschap eenvormiger geworden, waardoor het minder attractief is geworden. Veel soorten komen hierin nog slechts geïsoleerd voor.

De biologische landbouw heeft deze achteruitgang voor een deel kunnen voorkomen, zo laat een omvangrijke literatuurstudie zien, uitgevoerd door Alterra. Dat komt doordat biologische boeren veelal organische meststoffen gebruiken, afzien van chemische bestrijding, een ruimere vruchtwisseling hanteren en wat vaker overhoekjes laten staan met natuurlijke begroeiing.

Probleem is dat biologische boeren te maken hebben met de voorgeschiedenis van het bedrijf en afhankelijk zijn van het omringende landschap. Ligt het bedrijf in een grootschalig landschap waar jarenlang verarming is opgetreden, dan is herstel van de soortenrijkdom moeizaam of zelfs helemaal niet mogelijk. Maar ook de houding van de boer zelf speelt een rol. Is hij uitsluitend gericht op een zo hoog mogelijk productie, dan gaat dit ten koste van de soortenrijkdom op zijn bedrijf. Zo is het aantal akkeronkruiden laag op een bedrijf waar de ondernemer alles in het werk stelt om onkruiden de baas te zijn, bijvoorbeeld bij onderzaai van grasklavermengsels.

Soorten profiteren

Soorten profiteren over het algemeen profiteren van de biologische bedrijfsvoering. Zo is het bodemleven veel rijker. Overigens is een vergelijkbare bodemactiviteit te vinden bij gemengde gangbare bedrijven die ook organische meststoffen inzetten.

Ook zijn er meer soorten wilde planten op biologische bedrijven. Hierbij gaat het vooral om akkeronkruiden. Op de biologische akkers zijn 1,5 tot 3 keer zoveel plantensoorten te vinden dan op gangbare percelen. Wel blijkt het vooral om algemeen voorkomende soorten te gaan. Zeldzame soorten, die voornamelijk in wintergranen voorkomen, zijn nauwelijks aanwezig. Het aantal soorten in biologische graslandpercelen verschilt niet noemenswaardig van gangbare percelen. Of in bermen, heggen en houtwallen ook meer soorten voorkomen is niet bekend.

Er komen meer soorten ongewervelde dieren zoals loopkevers, spinnen en springstaarten voor op biologische bedrijven. Ook vogels komen hier met hogere dichtheden voor. Ook hier lijkt het erop dat ze meer voorkomen op biologische bedrijven. Over andere diersoorten is weinig bekend.

Het literatuuronderzoek toont aan dat biologische boeren veel mogelijkheden hebben de soortenrijkdom op hun bedrijf te vergroten. Maar voor succes is ook een goed streekeigen landschapsbeleid nodig.

Vervolgonderzoek gaat in op de voorwaarden voor succes en op de mogelijkheden om de inspanningen en prestaties van biologische boeren duurzaam te belonen. Het project 'Boeren voor Natuur' (www.boerenvoornatuur.nl) biedt inspiratie voor de te ontwikkelen aanpak.

Meer informatie:

- Kees van Zelderen (vakgroep biologische landbouw LTO / Biologica) cvanzelderen@home.nl.
- Maurits Steverink (Kennismanager Biologica) steverink@biologica.nl.

Bron: Bio update, 22/06/2006

NL - Dierenbescherming steunt biologisch

De Dierenbescherming ondersteunt een unieke actie die is ingezet door Vion/De Groene Weg voor het merk Bio+. Bio+ is het merk voor een breed assortiment vers vlees verkrijgbaar bij o.a. Plus, Coop, Dirk, Poiesz, C1000 en Konmar. Via het insturen van de bon uit het boeklet maakt men kans op een fiets en een kookboek van Jamie Oliver. Per inzending wordt 50 eurocent door Vion/De Groene Weg beschikbaar gesteld aan de Dierenbescherming. Dit bedrag wordt besteed aan promotie en voorlichting van de biologische veehouderij. De actie loopt tot 1 oktober.

Een prima actie waarbij de Dierenbescherming steun verleent aan de biologische veehouderij; “diervriendelijker en natuurlijker kan het niet”. Uniek is verder dat Vion Food Group (moederbedrijf van De Groene Weg) samenwerkt met de Dierenbescherming bij een promotie op de winkelvloer.

Het uiteindelijke bedrag en de activiteiten worden bekend gemaakt op de site van de Dierenbescherming en www.nederlandgaatbiologisch.nl, de campagnesite van het biologische deelconvenant die wordt beheerd door Biologica.

bron: bio update, 22 / 06 / 2006

NL - Biologische zuivel goed voor boerenwaluw

De boerenwaluw heeft het moeilijk in Nederland en staat zelfs op de Rode Lijst. Op biologische boerderijen nestelen relatief veel boerenwaluwen. Om de ontwikkeling van boerenwaluwen verder te stimuleren, starten Ecomel en de Vogelbescherming half augustus gezamenlijk een actie. Bij aankoop van biologische zuivel van De Groene Koe (in supermarkten) en Zuiver Zuivel (in natuurvoedingswinkels) draagt u meteen bij aan dit project. Met de spaaractie mikt Ecomel op een omzetgroei van 5%, door extra verkoop aan bestaande en nieuwe klanten. De actie is onderdeel van het biologisch deelconvenant (zie www.nederlandgaatbiologisch.nl).

bron: bio update, 22 / 06 / 2006

F - uitbreiding biologische landbouw

In Frankrijk heeft zowel de primaire als de verwerkende biologische sector zich het afgelopen jaar uitgebreid. Dit blijkt uit de eerste cijfers over 2005 van Agence Bio, het overheidsagentschap voor de biologische landbouw, binnen het Franse ministerie van Landbouw en Visserij. Het areaal nam met 5% toe tot 560.838 hectare.

In 2004 stagneerde de groei in de sector nog. Het areaal biologische landbouw bedroeg in 2005 560.838 hectare, een toename van 5% ten opzichte van 2004. Van het areaal is 513.365 hectare gecertificeerd, 47.473 hectare bevindt zich in een omschakelingsfase. Ook het aantal agrarische bedrijven dat biologisch produceert nam met 3% toe.

In 18 regio's neemt het aantal biologische bedrijven toe, in Noord-Frankrijk / Picardië blijft de situatie stabiel en in vier regio's neemt het aantal bedrijven af. Drie regio's tellen ruim 1000 biologische bedrijven: Rhône-Alpes, Midi-Pyrénées en het Loire-gebied. De biologische productie groeit met name in het Loire-gebied (15%), Poitou-Charentes (9%), Centraal Frankrijk (9%), Bourgondië (8%), Ile de France (8%) en Rhône-Alpes (7%).

Dierlijke productiesector

In de dierlijke productiesector wordt de grootste groei geconstateerd bij het biologisch houden van geiten (12%) en varkens (11%). Ook de overige dierlijke biologische producties, zoals melkvee, zoogkoeien, leghennen en schapen nemen toe, alleen de productie van slachtkippen neemt af met 2%.

Plantaardige productiesector

In de plantaardige sector is de grootste groeier het areaal parfum-, medicinale en aromatische kruiden: 2338 hectare (16%). Het areaal biologische groenten bedraagt nu 8827 hectare, een toename van 14%. Groeiers zijn verder: wijn (18.133 hectare, 10%), granen (95.417 hectare, 7%), voedergewassen (347.860 hectare, 4%) fruit (8958 hectare, 4%) en oliezaden (19.187 hectare, 2%).

Verwerking

Het aantal gecertificeerde bedrijven in de verwerkende sector bedraagt nu bijna 5000 tegen 4874 bedrijven in 2004. Rond de 80% van deze bedrijven is actief met plantaardige producten; 38% bestaat uit biologische bakkers- en slagersbedrijven, 20% zijn industriële bedrijven, waarvan 20% exporteert binnen de EU en 7% buiten de EU.

Bron: LBAActualiteiten, geknipt uit agriholland.nl, 19/06/2006

D - Aldi start met eigen bio label

Op 7 juni presenteerde Aldi Nord voor het eerst rond 20 bio-producten onder eigen vlag. De huiseigen biologische producten worden onder het merk "Prima Bio" aangeboden. Het gaat om deegwaren, honing,, kaas, wortels, broodbeleg, sojadrinks, tomatensaus, müsli, brood, rijstewaffels en thee. Met deze stap van Aldi hebben nou alle grote discounters in Duitsland een eigen merk voor bio-producten. Op www.ecotopten.de is het Aldi assortiment van bio-, faire- en regionale producten te vinden.

Bron: www.bio-markt.info, geknipt uit biofood online, 19/06/2006

D - Vivaness: independent exhibition at same time as Biofach 2007

The application forms for Vivaness 2007 have been sent out: The première of the new Trade Fair for Natural Personal Care and Wellness takes place in the Exhibition Centre Nuremberg at the same time as BioFach from 15-18 February. With well over 200 exhibitors of real natural cosmetics, high-quality body care products, drugstore articles and more, Vivaness is the most important international trade fair in this segment. The modern exhibition hall 7A offers the right setting for product presentations and unusual special shows. The range of products in 2007 is extended by the segments of natural medicines and remedies, wellness and accessories. Strict admission criteria naturally also apply to the new product segments to ensure the recognized high quality of the products. Trade buyers can still visit BioFach and Vivaness with one ticket. www.vivaness.de

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

Zwitserland - Bio-Suisse ziet af van gebruik van hybride granen

Vanaf 1 januari 2007 mag geen hybride zaadgoed in de graanteelt meer gebruikt worden, behalve voor maïs. Dit heeft de vereniging van de Zwitserse biologische landbouw organisatie, Bio Suisse besloten. De redenen hiervoor zijn het gevaar van genetische erosie waardoor de diversiteit van rassen bedreigt wordt. De uniforme hybride teelten zijn extra kwetsbaar voor epidemieën. Bovendien leidt het gebruik van hybride zaden tot afhankelijkheid van zaadbedrijven omdat zaden niet opnieuw gebruikt kunnen worden. Daarnaast is een belangrijk uitgangspunt dat de biologische landbouw bij moet dragen aan biodiversiteit. En het gebruik van zaadvaste rassen sluit de toepassing van gentechnologie uit. De hybride veredeling is sneller geneigd om gentechnologie toe te passen omdat de gewenste eigenschappen van gewassen alleen met geavanceerde technologie en terugkruisingen te bewerkstelligen zijn.

Bron: www.bio-markt.info, geknipt uit Biofood online, 19/06/2006

DK - Tekort aan biologisch geproduceerd vlees in Denemarken

Voor het eerst heeft Denemarken een tekort aan biologisch vlees. Ook de vraag naar biologische havermout overstijgt inmiddels het aanbod. De toename in de vraag komt voornamelijk van buiten de grote steden en uit Jutland. Sommigen opperen dat de voedselschandalen van de laatste tijd, waarbij te oud of bedorven vlees de consument heeft bereikt, de oorzaak zijn van de toename in de vraag naar biologisch vlees.

Bron: LBAActualiteiten, geknipt uit agriholland.nl, 19/06/2006

SWEDEN - 20 % organic farming within nine years

The Swedish government would like to increase the organic agriculture share from the present 7 % to 20 % by 2015. This could be largely achieved by financial support for the necessary organic inspections, as according to Agriculture Minister Ann-Christin Nykvist, only 35 % of the total Swedish organic production is certified. The organic share in public sector kitchens and canteens is also to rise to 20 % by 2015. Whereas some local authorities have already reached 15-20 % organic food in schools, old people's homes and hospitals, the average is only 2.5 %.

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

Tsjechië - A growth in the Czech Republic organic food market

The sales in the Czech Republic organic food market have been growing steadily – 30 % in 2005 compared with 2004. It still only accounts for 0.16 % in overall food consumption in the country. About 3,000 organic food products are sold on the market, 2,000 of those are imported. 65 % of these are sold in supermarkets and hypermarkets, 25 % in specialized organic food shops and 7.5 % on farms. Annually, each Czech spends an average of CZK 1.24 Euros on organic food, which is 3 % of the average amount spent in Western Europe. In the Czech Republic, prices for organic food are usually between 30 and 40 % higher than for traditional products.

www.organic-market.info

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

Japan - Biofach Japan: nearly all display space booked

There is a tremendous interest in this year's BioFach Japan. A large number of the stands in the Tokyo Big Sight exhibition centre are already booked four months before the start of the sixth exhibition, which takes place from 21-23 September 2006. More display space and a bigger share of international exhibitors are already obvious. Natural cosmetics and care products are emerging as the stars of the product spectrum. The German natural cosmetics manufacturers, who were strongly courted at the previous year's BioFach Japan, apparently don't want to miss the opportunity of cultivating existing contacts and finding more business partners. Insiders confirm excellent potential for natural cosmetics on the Japanese market and for organic food as well. The positive consumer climate is favoured by the persistent trend to safe and healthy food and by the definite upward trend in the economic situation.

press.nuernbergmesse.de

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

China - Distinct growth of organic in China

China is experiencing an organic farming boom, reports the online journal Ips news. Organic produce is grown particularly in the "Great Northern Wilderness" in the northeast and there is a high demand from overseas. The most important export countries are located in Europe, as well as the USA and Japan. China's organic food exports totalled over 140 million US dollars in 2003 and 200 million US dollars in 2004. There was hardly any domestic market for organic products in the early 1990s, but nowadays big cities have specialized shops for organic food. It is estimated that 2 million hectares of farmland are under organic cultivation and about 1,400 companies and farms have been certified as organic.

www.ipsnews.net

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

HAWAI - Organic farmers discover GM papayas

The genetically modified papayas first planted in Hawaii four years ago have meanwhile been found in areas where they are not wanted: namely in the papaya plantations of organic growers. The Honolulu Advertiser reports that volunteers in protective clothing have removed the GM plants. Terri Mulroy, owner of the papaya plantation, only bought her 3.6-ha farm one and a half years ago. The genetically modified papaya seeds were probably brought to her farm by birds. The organic producers face the risk of their production being rejected by the certification body.

“Genetically modified papayas completely destroy our market for the high-priced organic fruit, especially when they suddenly grow in our plantations,” says annoyed organic farmer Melanie Bondera, who has also found GM papayas on her land.

www.eco-world.de

bron: Biofach Newsletter, 16/06/2006

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be <<http://www.biotheek.be>> U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas en Geertje Meire. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be <<mailto:petra.tas@bioforum.be>> . Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1900 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

Aanmelden en uitschrijven kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp <<http://www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp>> of via een eenvoudig mailtje aan mijnvraag@biotheek.be.

Oude nummers kun je nalezen op

<http://bioforum.combell.net/biotheekbe_www/artikel.aspx?artikelID=106> , onder `archief`.